

No 44

SAAHJAS WEEFIS

Ar paska vifuschehlaugusta Keisara veblechanu.

26. gada-

1881.

gahjums.

Malga ar pefektischanu par pasti:
Ar Peelitumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Peelitumu: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelitumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Peelitumu: par 1/2 gadu — " 85 "

Malga bes pefektischanas Riga:
Ar Peelitumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Peelitumu: par gadu 1 " — "
Ar Peelitumu: par 1/2 gadu — " 90 "
bes Peelitumu: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weesis teek isdots festdeenaht
no plst. 10 sahlor.

Malga par fludinaschanu:
par weenās flejas tmales rakti (Petit)-
rindu, jeb to weetu, to tādā rinta euenem,
malga 8 lap.

Nedajja un elspedizija Riga,
Grenz Plates bilschu- un grāmatu-dru-
latovala un durtu-lecturee pēc Pehtera
basnīzā.

Mahjas Weesis istahki weentreis pa nedesi.

Mahditos. Jaunakabs finas. Telegrafa finas. **Gelkōmes finas:** Riga. Politehnikas studenti. **Dzelzela beedriba.** Wehtre. **Rosebojes bruhigans.** Kaupischanan. Dubulti. **Wideme. Madalina.** **Sausnīca.** **Jelgava. Talsi. Tukuma.** **Mai-Rente.** **Rebilele.** **Wisebītas gubernā.** **Peterburga.** **Plesava.** **Smolenska.** **Vilniuscas apītis.** Georgijevska. — **Abrīmes finas:** Anglūja. Londona. Austrija. — Par Francijā notluschi nesaimi us dielszela. **Latvijas un viesnīku pefektischanas leeta.** **Kabes valsts.** **Grāudi.** **un seidi.**

Jaunakabs finas.

Rigas Latweeschu meitas-skolas dahrīsādā zetortdeenā atkal tapa pahrs koku eedehstīti un agrāk eedehstītei apkorti. Koku dāhwatajs scho- rei ir R. Alaun kgs. Iauka dāhwana ir simulaik osols fehtas widū. Bet it ihpaschi jāpateizahs par lapeeni, kuru Alaun kgs ectā- fījis un apdehstījis; tas buhs muhsu wehl dees- gan kaisam skolas dahrīnam par it kofschu areinumu.

Kursemes bischu-kopschanas beedriba noturehs nāhkoščā zetortdeenā, 15. Oktobi. Sch. g. Jel- gawas Latweeschu beedribas namā, sapulzi, pee- kuras ari weesi warehs peedalitees. Schi beedriba, kā rāhdahs, ir beidsamajā laikā fawa no- luhska weizinaschanas deht usfahkuje dauds kahrtīgakus zetus staigaht. Katra deenas-kahrtība tagad usrahda ari farunas par bischu-kop- schanu, kas agraki loti reti atgadījabs. Ari tas peerahda no beedribas tagadejabs nopeetna- kabs darboschanahs, ka wina patlaban sagata- wojahs pee nāhkošcha laukfaimneebas konfresa peedalitees; jo schē jaw teesham newarehs ar kaut kahdeem weenaldsigeem jautajumeem nahkt preekschā. Beedriba ir zehluhehs 1868. gada fahlumā; winai ir tas noluhs, kahrtīgu bischu-kopschanu weizinaht, it fēwischki pēc Kursemes lauzineekeem. Uz to schai beedribai janotur sapulzes, kur paheruna un apspreesch daschadus peedishwojumus un padomus bischu-kopschanā; winai ja iissahda us fāvahm sapulzehm derigakē bischu-koki un pee bischu-kopschanas wojadīgē rihki jeb daikti, lai tee zaur to pa laudim il- platitos; beidsot wirai japaneeds pamahzishana bischu-kopschanā neween zaur pahrspreedumeem bet ari zaur drukatu rakstu isplatishchanu; wina war, ja ta to eeskata par labu, ihpaschu laikrakstus idot; wina ari war sara-beedribas zelt un mahzibas-kursus dibinahht kahdā jaw pastah- woschā peenahzīgā mahzibas-eestahdē.

Schi beedriba tabdā wihsē pastahw dīrhs jaw 14 gadus. — Bet ari Widsemē jaw 4 gadus no weetas pastahw bischu-kopschanas beedriba; wina fauzahs "Rigas kreises biteneeku beedriba," wina ir apstiprīnata 10 gadus wehlaki nela Kursemes bischu-kopschanas beedriba. Noluhs,

ir wingai tabds vats, kahds ir Kursemes beedribai; tik ween wingai naw wehlets satu-beedribas zelt, mahzīas kursus dibinahht un ihpaschi laikrakstus idot. Abās, ia Widsemes kā Kursemes bischu-kopschanas beedribās beedri malga 1 rbl. gada-naudas; tikai eslahschanahs nauda; 1 rbl., jamalga tikai Widsemes biteneeku beedribā. Ne- weens gan par to nefahubisees, ka semes lab- kahschanas ihſī zaur laukfaimneebi mihs wi- žinajam, un ka schē ne wis mass robs at- rodahs, ja tē lihds ars semes un lopu-kopschana netop eewehrota. Tadehs jaw ween bischu- kopschanai us laukfaimneebas plascha rascho- schanas (produkzijas) lauka ja-eerahda peenah- zīga weeta.

Bet bischu-kopschanai ir ari wehl zitas pa- teizgas pusēs. Wina nepagehr leeliskos grunts- ihpaschumus, neds ari briesmigos kapitalus; buhtu foti wehlejams, ka abās augshā minetas bischu-kopschanas beedribas, fawa noluhska la- bas weizinaschanas deht, farakstītos un fatistos ar katri eewehrojamaku bischu-faimneebas vētu Widsemē un Kursemē. — li —

Dignoja. Schē pēhdejā laikā beeschi ween sirgu-ahdsibas teek isdaritas. Tikai rets kahds fawu sirgu dabu, jo sagli stahw fakarā ar zi- turenu, ihpaschi ar Leisbu sirgu sageem. Tā nežen kahdu nakti tapa nosagti 2 sirgi fēheenees kr. meschastargam, kureus tas us bri- nīschīku wihsī atdabuha. Kahds fungs Subates meestīnam bij dīrdejīs diwus schihdus runajam, ka teem tai un tai nakti 2 sirgi sagaidami. Tuhlit tika wajadīgahs waktis nostahdītas. Tai nakti pee Sila kroga, Rubenes dala, kahds reds wihsī jahjam, otru sirgu libds wēdams. Walt- neeks manījīs, kas tas par putnu, tam ussauz, kur gan tik wehlu jahjot? Wihsī atbild, ka no Rubenes lūksteem mahzās jahjot. Schis tam netīzēdams, ker libdīwēdams sirgam pee pawa- das. Jahjejs to atlādams jahī lehkschus pro- jam. Atlāstais sirgs weens nepalīdams, is- raujahs turetajam no rokas un skreen pīmajam pakā. Jahtneeks to dīsīdams doma, ka tam pakā dīsenabs, un skreen, so nagi nē. Bet par laimi tam waktis preekschā gadabs. Schi redsedams winsch lez no sirga, nem kahjās par plezeemi un dodabs nakti tumšībā eekshā, tā ka

saglim newareja dotees pakā. Utri sirgus tuhlit nefakehra, bet dabūja pēhjak kahdā labibas laukā. — Kad par teem siū da- bujis, tos par fāweem vāsna, un min. lauka ihpaschneeks tam pret slahdes atlīdzīnaschanu tos atdewa. (L. Av.)

Wahjija. Uvisēs lasama ta fina, ka Gām- bettam bijuše faruna ar Bismarku, bet to wehl ibītī nešna, kur abee leelee politikas wihsī fa- titusches un to wini runajuschi. Bet ari ir zīgas avisēs, kas, parīsam grib neleegt, ka īhabda faruna bijuše, tāpebz wehl janogaida, lihds nahks slādrakas finas.

Roma. Tureenas gatīdzīneebi istibkojuše leelaku fwehtzeloschanu. Svehtzelotaji tikai ir Itāleeschi. Ta weeta, us kureenu wini zēloja, bija Roma. Gestdeenu kahdi 1000 svehtzelotaji apmekleja nelaika vāhvēsta kapu. Wisu svehtzelotoju skaitlis sneedahs us kahdeem 3000 zīlweku.

Amerika. Seemelu Amerikas fābeedrotahs brihwālīstis šhini mehnesi fwinchs leelītus tautas fwehtīkus, us kureem Amerikaneeschi ilgalu- loiku jaw sagatāwojuschees. Schē fwehtī tiks fwehtīti 19. Oktobi 1881. gadā par peeminu, ka 100 gadu no ta laika pagājuši, kad fla- wena kauja pēc Jorktaunas notikahs. Weesi us fcheem fwehtleem no daschadahm semēhī fabrau- kūchi. Paschi fwehtī tiks fwehtīti Jorktauna. Jorktauna ir mass meestīsch, kas wairak zē- mam neka pilsfehtai lihdsīnajahs. Buhs gan grūhta leeta, kur tik dauds weesi ruhmes dabuhs.

Telegrafa finas.

Peterburga, 8. Oktobi. Kā "Nowosti" fina, tad waldbības weetas kāfotēs nobeigt Baltijas semēekeem tēsu reorganizācijas (pahrgrossīschanas) preekschlikuma zaurlūkofschanu.

Dublīna, 7. Oktobi. Lāuschu pulst 6. Ok- tobra wakātā atkal trauzeja meeru; wini eedau- sija boschū legus un laternas un islaupiņa bodis. Nemeerneeku isfludinajums Ibrū tautai pretojahs pret waldbības warmahzību un dod nomneekem padomu, nemalšāt nelahdas nowas nauðes, kameht waldbība ne-atfalabs no fāwas warmah- zības un ne-atdod atpakāt tautas konstituzijas seesibas.

Leem luhsa ar wisu stahwu. Nihtā, 25. Septembri, fneegs netik ween nebij iskusis, bet bija turklaht wehl zeeti fasalis. Kad nu drusku wehlak schahdu dabas krahfojumu faule faveem stareem apspihdeja, fneegu kaufedama, tad warot eedomatees, zil pahrdabigi, burwigi jauks fchis skats wasaras laika salumā isflatiyahs, it ihpaschi, kad sem kuhstoschā un birstoschā balta fneega loku jaukais salums nahza pee gaišmas, ko besjuhtiga skaistule daba bija aīs baltas beesas fegas paslehpuse. Bet schi dabas mahtes spihiba laikam newisai pa prahtam buhs bijuse tahn skaistahm loku lapahm, kas nu pret wakaru loti behdigas un krunkainas isflatiyahs. — Bet wehl wairak nepatihkams fchis dabas stikis bija preefch mums tirdsenekeem, muhsu weeglos dehlu dīshwoklōs. Ja jaukais faules gaifs, kas drihs pehz tam eeradahs, muhs no jauna nefasilidu un ne-usmodrinatu, tad gan wihs muhsu jaukas tirgus zeribas buhtu aīsgahjuschas webjā.

Ahrsemes sinas.

Anglija. Jaw ihsumā sinojam, ka Ibru nemeerneeku wadoni Barnells us waldibas pa-wehli tizis fanemis zeeti. Par schi leetu wehl kahds wahrdas japeefprausch. Wina peektdeenu tika Gladstonam pafneegts pateizibas raksts par wina darbeam, ko winsch ilgeem gadeem Anglijas waldibas leetās pastrahdajis. Schi pateizibas rakstu fanemdamis Gladstons issfazija fawu firsniigalo pateizibu un pee tam ari peemineja Barnellu, kuri wahrdi pee klausitajeem fazebla leelu patiſchanu. Gladstona wahrdi, kas us Barnellu sihmejahs, ihsumā fanemti, bija schahdi: Pirmee foli preefch likumu, kahribas, ihpachumu-teefibas un semes brihwibas aīstahweſchanas notikahs zaur kahda wihra apzeetinachanu, kas pahral par ziteem mehgina isnihzinahs likumigu waru un eegrofisht tahdu buhſchanu, kas zitadi newaretu beigtees, ka Ibru tautas apspeeschana, kas zelkhs no nepalklausibas walsis likumeem. Waldiba zereja, ka Ibru tauta, wiemaskais puſe no Ibru semes prahti-galeem labprahat pamehginahs ar jauno semes likumu; tee, pret kureem waldiba faro, ir tahdi, kas mehgina starp tautu un waldibu nemeerigu prahtu zelt. Waldibai naw bail no Ibru tautas, bet wina baidahs, ka Ibru tauta netaptu maitata un cebaidita, lai likumeem nepalklausitu, zaur ko winu waretu dashas libds schim dahwatas brihwibas saudeht. Tee buhtu, ihsumā fanemti, Gladstona wahrdi.

Londones avisēs issfakhs ar schiem Gladstona wahrdeem loti ar meeru un ari ar to, ka waldiba likufe apzeetinah Parnellu. Kad Barnells tika apzeetinats, tad nemeerneeku wadoni notureja sapulzi, kurā Dillons turejis sihwas runas pret schi waldibas foli. Dillons tagad stahjees apzeetinata Parnella weetā par Ibru nemeerneeku wiſhwadoni.

Londona. Limmerikā 4. Oktobri notika nemeeri. Laudis beeschi usbruka polizijs. Saldati, fawus cerofchus nemdam i palihgā, iſklih-dinaja meera trauzetajus. Us abahm puſehm dauds ewainotu. 20 zilwekus azeetinaja. — Tapat Dublinā notika parahdijumi, kas sihmejahs us meera trauzefchanu. Klerkvelgrinā notureja sapulzi, kur sapulzejahs 4000 lauschi, pretojahs pret Parnella apzeetinachanu un apsihmeja waldibas istureschanos par patwarigu un warmahzigu. — Ari Malonā 4. Oktobri notika nopeetnas meera trauzefchanas. Laudis iſpostija bodes. — Waldiba wiſadi rihlojahs pret preti-gojeem notikumeem un pret dumpi, kas Ibru

semē waretu notilt. Dublinas garnisonu pa-wairoja un isdalija pa kasernahm un waktis du-buljo; skrejofchis kolonas weenumehr gatawas.

Austrija. Rā jaw lasitajeem sinams, tad Austrijas-Ungarijas ahrleetu ministris Haimerle paschis spehla gaddos nomiris. Zaur wina nomirfchanu Austrijas-Ungarijas ahriga politika nahlufe nopeetnā buhſchanā. Wispirms eeveh-rojams tas jautajums, kas nahks miruscha Haimerle weetā un kas mahzehs tabs daschadas partijas Austrijā-Ungarija tā fatureht, kā to nelaika Haimerle prata. Gan ir teesa, ka Austrijas leisars par Haimerle pehnahzeju ap-sihmejis libds schim bijuscho walsis finanzministri Schlahwi, bet mas zerams, ka Schlahwi Haimerle weetu warehs pilnigi ispildib. Doma, ka Schlahwi valiks par ahrleetu ministri, tad gan ziti ministri no faveem amateem atstahschot. Ziti atkal runa no tam, ka Andraschi buhtu usazinajams, lai ahrleetu ministeriju usnemtos. Schahdas runas ari Andraschi am tikuschas sinamas, un tas tabdā reisa atbildejis, ka winsch ahrleetu ministeriju ahraki ne-usnemshot, libds tagadejee ministri nebuhschot atkahpusches.

Reis par Haimerli runadami, peelskis ari kahdu wahrdi par wina paglabaschanu. Wina paglabaschanas notikahs winu zetortdeenu Wihne. Jaw preefch pulksten 2 pehz pusdeenas bija sapulzejuſches wiſi Wihne buhdami suhtni un webstneki, ministri un ziti augsti fungi. Ap pulksten 2 atmabza pats leisars ar Wihne to brihdi buhdameem erzherzogem, drihs pehz tam nelaika atraitne, baroneete Haimerle. Wina par fawa laulata drauga mirschau tā nobehdajuſehs, ka winu til ko war pasiht. Pa wisu paglabaschanas laiku leisars valika tur un kā rahdijahs, tad bija kahdas asaras raudajis. Sahrks tika tad us libka rateem zelts, kur 8 ūrgi, garā juhgā bija preefchā aīsjuhgi. Treji rati, ar wainageem un puſehm apkranti, brauzatublit pehz libka rateem libds kapſehai. Ne-isflaitamas karetes libds brauzta, kur behrineeki fehdeja. Lauschu libdszeetiba bija wiſpahri manama.

Par Francijā notikuschu nelaimi un dselszēlo.

Avises stahsta beeschi par nelaimehm, kas us dselszēlo noteek. No dauds puſehm nahk sinas, ka schur jeb tur dselszēlo brauzeeni faduhrusches, jeb is fledgehm isſtrehjuschi, pee kam til un til zilwelku eewainoti jeb galu dabujuschi, jeb leela skahde notikuse zaur pretſchu iſpostiſchanu.

Bet bresmiga bija ta fina, kura nesen par Francijā notikuschu dselszēlo nelaimi atrahza. Ta isbeedeja pasauni.

Dselszēlo, karsch starp Parisi, Lijonu un Marselji buhwets, ir deht wina alzioneru un waldes neruhpibas un pahrlezigas mantas kahribas pahr ziteem dselszēleem flavenals tapis. Scha dselszēlo ihpachneeli skatahs tikai us to, kā wini war leelaku pelnu dabuht; bet par to wini neruhpejahs, ka dselszēlo buhtu labā kahribā un par wini droſchū braukſchanu.

Frantschi ir schi dselszēlo, deht nelaimehm, kas us ta beeschi atgadahs, par „ihſalo nahwes zelk“ nosaukusch, un ta nelaimē, kas us ta 5. Septembri sch. g. notika, zaur ko dauds zilwelku dabuja galu un dauds tika fmagi eewainoti, leezina, ka tas dselszēlo ir teefham tahdu no-faukumu pelnijis.

Par schi nelaimi ahrsemes avisēs raksta tā:

Wagonu rinda, kura is Marseljes iſbrauzza, noskrehja 20 min. par noteikto laiku ahraki Ra-

retonas stanžiā, kur diwahim wagonu rindahm bija jaſastopahs. Bet otrs brauzeens bija tur preti 15 minutes par noteikto laiku aīſlāwejēs, jo tam bijis zelk kahds dseedataju koris ja-u-nem, karsch steidseis us kahdeem dseedaschanas fwehtleem, un tadeht wajadsejis brazeenam wehl wagonus peekehdeht.

Stanžiās preefchneegibai buhtu nu peenahzees ar krahfu uguneem un zitadahm sihmehm nelaimi nowehrst — bet tas nenotika wiſ-Marschies brauzeens skrehja ar leelako ahtrumu (3 minutes 7 werstes) otram brazeenam preti. Lokomotivu wadoni eerandija par wehl, ka brazeeni skreen weens otram teſcham preti, un mehgina ja gan wehl zaur garainu islaifchanu wagonu rindas aptureht, bet wini nespējha wairs nelaimi nowehrst. Dashi paſascheeri, kuri pa wagonu logeom isflatiyahs, dīrdeja gan otra brazeena trofni un fabla dīkti brehkt, bet wagonu rindu fāſtreſchana notika tik ahtri, ka daudseem ne-atlila laika us dīshwibas isglabſchanu wairs domaht, un tikai kahds 100 zilwelku isleħza pa wagonu logeom aħra un tā iſ-għalba fawu dīshwibu, kaut gan leelakā data no teem dabu ja zaur to smagas bruhzes.

Kahds paſascheers, karsch pats bija libds brauzis, stahsta tā: „Es fehdeju pirmajā wagoni pehz lokomotives un farunajos ar fawdraugu. Peepesch iſſidredu leelu brihſchkeſchanu, rihbeenu un dimdeenu, ittin kā kahds muhrs apgħastos; pee tam zilweki waimanajha fidi fatrizingajoschā balsi. Es isleħzu bes kahdas apdomaschanas pa wagona logu aħra un kād apfliatios, tad redseju tahdu skatu, kas zilwekk aſin ispehj aptureht. Kahda zilwekk libkis bija us zela. Mana brazeena lokomotive bija otra brazeena wagonem uſſtrehjuſe un tos smalkus fāſkaldijus. Es peſkrehju pee lokomotives; apakſch ta rateem bija kahdas fee-weetis libkis; winas galwa bija no rumpja gluſchi aſchirkta un atradahs pee kahjam. Bisut bija tikai wagonu drupas eerangamas un apakſch tahm miſtroschu zilwelku fahpigas waimanas dīredamas. Seeweſchu waideschanas wareja tahti dīrdeht un pahnejhma tos ar ſħauffal-ham, kuri bija tikai masas bruhzes dabujschi. Wihri ſtrajdija kā ahrprahligi rokas lauſidami un gaudodami. Bet wiſur, kur ween aži meta, bija aſin, fadragati libki un nahwes mokas wahrtidamees zilwekk — wiſi isflatiyahs kā ſħauffchaligis lauſas lauks. Wagonu drupas no bresmu weetas nolafot tika dauds smalki fadragatas zilwelku mēſas atrofias — libku fejjas isflatiyahs bresmig iſ-pafloſitas, galwas fadausitas, un wiſi lozelli smalki fadrupinati, kā ar ſlakteri jidwi fakapati.

Ihpaschi mahtu waimanas pehz behrnejm bija loti fidi fatrizingajosch. Ħewainotu pulka bija kahds tħsetrepad ſimits gadus wegs seħns. To noſehdinaju us kahda fehdekt. Wina ween aži bija gluſchi ispleħsta un nokarajahs gax aſinaino għim, wina stilbu ikti bija faploſi. Kahdi diwi foli no wina aħstatu kahda feeweħra wahrtijahs leelās fahpès; wina fawwheha manas kahjas un luħda, lai winu pee winas dehla nowedot. Es peegahju pee puſenā un waizaju, waj wina mahtes ari efot tur. No wina atbides wareju til ko fapraſt, ka winsch ar mahli wagoni klop kahdejjs un ta efot laikam nu pagalam. Es aīſnefu puſenā pee fee-weetis, kura pehz fawa dehla waizaja, un mah-tes miħleſtiba bija ſtipraka nela nahwes mokas — wina pafspeeda dehla feju pee fawas aſ-najn fajjed, skuhypsi ja to un tad islaida għar-

Laikrakstu un webstulu pefuhtischa-nas leeta.

Daudseem par leelu brihnmu atrodabs wehl pagasti, kuri laikrakstus un webstules fawem pagasta lozelteem nepeefuhta. Laikrakstus pagasta lozelki til tad dabu, kad no eet us pagasta mahju teem pakal un webstules, kad lahda atmahl, tec dabu, kad atgadabs us pagasta mahju no-eet. Kas tahdu pagasta grib lahdu awist nenit, tam ir tas gruhtums, kad attastak no pagasta mahjus dñihwo, katu reisi tai pakal no-eet, kad to grib weselu dabuht. Zaur to dauds awischu nehmaji no tahn atraujahs. Un atkal netigas webstules daudseis wehl dabu pehz notezejuscha-laila. Zil tos pagastos jausi, kur katu iweht-deenu laikrakstii un webstules lihds or issinochahanum teek mahjus pefuhtitas, un zil reebigi atkal tos pagastos, kur tas neteek isdarits. Pir-majos karris lahtigi dabu sawas awises un webstules nefasmuletos. Otrós turpreti eet awise roku pa rokai, kamehr pasuhd. Un kad ari ih-paschneeks to lahdreis panahk, tad ta naw wairas salasama, fasnulechanas un faplechanas deht. Webstules us tahdu wihsi nesot, til tahlu eet, kamehr lahdam eelahrojahs to uspleht.

Var scho lectu ir gan jaw daudseis pagasta sapulzes runats un sprests; bet ne karev vapaisti ir peenemta tahda pefuhtischanas isdari-schana. Daudsi sibwejahs preti: lai kas awises nemot, paschi ejot tahn us pagasta mahju pakal, scheem ne-esot tur nekahda daliba. Ta paleek ta leeta sawa nekahrtibā un grimst tai arween dñiskal eelschā.

Laikrakstu labums jaw ir deesgan peerahdits, ta ka naw wajadfigs par to wairak runaht. Un awischu nelaftaj, lai ar to wehl preelschā zeltu, to tomeht nedstidchs. Bet tee paschi gan daudseis awischu laftajus apgruhtina, mahdamees wihsu, it ihpaschi tahdōs fvarigōs atgadumōs, la kara laika un tagad Keisara nonahweschanas leeta, lai pastahstot ko no avisehm, ko tur par to rasktot. Scho ihstenee sinu neseji ir schibbini un wezi saldatini, kuri par glahsti schnaba prabtu lutinofchas un dihwainas melschangs stabsta, tomeht tee schabdōs brihschōs ar tahdahm melschanahm nespēj apmeernatees. Zitahm reischi tee us awischu sunahm tilai ar weenu ausi usklaufa, un ko ta hadsūdejuschi, par meleem nosang; bet tahdas reischi tilpat tiz awischm, — lai gan turklaht pefishme, la awises newarot skaidras pateesibas sinot.

Laikrakstu un webstulu pefuhtischanas nekahrtiba gan ir wišwairak peflaitama un pahmetama pagasta walsibahm. Ja tabs scho leetu nopeetna nemtu sawas rokās, tad gan par nekahrtibahm nebuhtu jaſuhdsahs. Daudsi gan tagad isskaidro, la no skoloteem un awischu laftajem zelotes dumpigas domas un darbi. Bet pateesibā ja-atbild, la tas naw leesa. Ja tahdas domas un darbi kur runahs, tad tee zelahs no teem, kas wiſadas melschanas kaufa.

Grāds.

Kahds wahrs pagasta amata wihsu zelschanā.

Pee libdsschinagbm zelschanahm pagastos pastahweja eevehrojamā mehrā domas, zelt par pagasta-amata wihsreem zelt neskolotus landis, un tos usfslatijs derigakus par skoloteem. Lai gan newar leegt, la wiſi skoloti buhtu derigi un neskoloti nederigi, tomeht wiſpahrigi nemot, ir jaw deesgan sinama leeta, la aissweenam tee ir tee labasi, kuri wiſas leetas wairak pahsina un saprot, katu leetu aplerti un saprast. Zil

gruhtibu jaw tam amata-wihram naw, kuri neprot rakstib; bet wehl dauds wairak gruhtib tam ir, kursch ir drukatu neprot laſhi! Un jaunz tahdeem pogasta amata-wihrem pagasts neteek apgruhtinats un apskahdots, to karris pefuhtis pats no fewis. Kursch buhs gan tahdu zilwels, kas warchs wiſus rehkinus no anats usfahschanas lihds beigschana galwa paturche! Kursch teesneis gan warehs, neprasdams likuma laſht, pehz likuma tēsu spreči? Teſcham gan neweens ne-eepohs isdorhti! Tahdeem ir weenigi fawa ustiziba skribiwerem jadahivo. Va skribiweris ari ir tilai zilwels, kurem war la skribdites, kur atbilstozi ir tilai ziti amata-wihri. Un waj skribiweris eospehi wiſas wetas, amatu darichanas amata-wihrem lihds eet? — Amata-wihri ir isdaliti va wiſu pagastu, kur katrai ir sinams darba aprinkis un un skribiweris atkal dñihwo pagasta mahjā, zitam pagastam wehl tahla, otrā pagasta mahjā jo zitur. Waj tas nu eepohs katrai amata-wihram ar raskstischanu un padomu klabt bubi, la lai wiſu war lahtigi, fa omars pagehr, isdorhti? Te nu ir wiſeem tahdas buhschanas aisslahwetajeem ja-apstahjahs atbildeht. Zam lo netek dauds pagastos nenoledsamas nelahtibas, un dauds prozefereschanas! Weenigi zaur amata-wihru nespavashanu sawos amata darbos. — Scho leekahs ari leela dala wehlestaju aisslahst, bet tomeht kad eet pee wehleschanas, nodod sawas balsis atkal tahdeem pascheem nespaschēem.

Bet wehl beigas jaivaiza, kadehk tad ta et, un kodehk pagasti neweenojahs us teem derigakeem wihsreem? Zil es to esmu eevehrojis, tad dauds gribedami, bet newardami amarois til, balsis dalaħs pehz partijahm us wairak kandidatēem, zaur lo dauds spīhtes deht nederigeem kandidatēem balsis nodob.

Nekruhscheem par eevehroshau.

Lai gan tagad saldatu deenests ir leelā mehra atveeglinais, zaur ko nebuhtu us winu, la tas ograk notika, ar drebeschanu un bijaschanu, la us lahdū Sibirisas strahpi jaſkatahs; tomeht atronahs wehl jaunekli, kuri nekahdus lihdselus netaupidami, no ta grib walā til. Bet tas jaw deesgan tilpat zaur laikraksteem, la ari zaur lauschi mehlehm teek dñidets, lahdū sklitumu zaur to few pascheem un saweem pefuhtischanas sagatavo. Gribu zeen, laftajem pastahstīt, la lahdam jauneklam jeb lahdai saimei zaur tahdeem libdseleem isdewahs.

Pee aisspehrnabs loseschanas bija lahdam fainneela dehlem ja-eet loses willst. Un wiſi kas winu pasina, droſchimaja to, la tas kruhschu sklitibus deht no peenemchanas komisijas tilo atſhīts par nederigu un islaſtis. Jauneklis drīb us loschu laiku, derigus padomus neklauſidams, bet gan lahdas lauschi waledas eevehroshau, brauz weenu un otru reijs us aprinka pilsfehini pee aprinka abrītēs, lai tas zaur naudas libdseleem tam no saldatu deenesta palibhētu etswabinates. Ahrste naw nekatrā reijs us tam celādes, bet gan pamahzijis, zaur raskti sawu ūbdibū komisijai preefschā zelt. Bet lo dara jauneklis! Winsch norakša webstuli un tani celeek 300 rbl. naudas, pehz kam to apalsch aprinka abrītēs adreses nodob wina kundsei, — tani gauschi lubgdoms, lai no deenesia tiltu atswabinats. Ahrste rasktu iſlaſtis, nodod to ar wiſu naudu komisijai. Bet nu pee rekuhschu fanemchanas teek jauneklis par derigū atſhīts un nouemts.

Pezz peenemchanas teek zelta webstule ar

ar azu-mirkchkinajenū man par to pateksdamees, la wina wareja preelsch mirschanas no dehla wehl atwaditees. Daschi bija no leelahm fah-pehm glaschi pahrenti un fluseja, ziti brehza atkal pehz behrnejem, wihsreem, feewahm, brah-keem un mahfahm. Schē weens lubDSA, lai wina cewainojumus apseen un tut atkal otrs brehza, lai par wina apscheblojabs un pasneids lahdū malku uhdens.

Tik pehz trihs stundahm wehl polizija atmaha za us nelaimes weetu. Bet tilmehr jaw wairak cewainotu un libku bija is wagonu drupahm islaſti. Polizija lila wiſus lihds un cewainotos weenā weesā ſonēt un nekahwa neweenam gitom tur pee-eet. Wiſeem bija jagaida, eekam tee dabuja ſinah, waj winu pederigee ir nomirschī jeb tilai cewainotū. Tilai pehz peezi stundahm atkahwa tur pee-eet, un lo azis tur redjeja, to uſralstot roka tribz. Rahdai nesen ſaulatai ſeewai, kura bija lihds ſchim zerejuſe, la wina wihs buhs wehl dñihws, lahdū ſaldats teiza til netaupigi, itin la wina ſchim ſunatu par gluschi weenlohrschi ſeet, la wina wihs efot jaw nomiis; wina iſbibjabs par ſcho webſti-tā, la wina ſahka ſtreipilot un pakrita gor ſemi. Bet tad otrs ſaldats atmaha za un pahētija wi-nai, la wina wihs efot tilai meegli cewainotos. Bet behdas un preeki mainijahs til atri, la ſeewa newareja pehdigo webſti tublin ſaprast. Tad preepochi wina uſlehra ſtabhu — lehſaja, brehza un plaukschkinaja rokas la ahr-praktiga, — tad preeka-afaras riteja wina is azim un wina raudaja la behrns. Divas zi-tas ſeewas bija ori tāpat no wihsreem ſchirkas; pirmā raudaja klusi un otra brehza diktī. Bulksten tschetros winahm atwahleja ſawus wihs ſihku un cewainotu pulka melleht. Weenai ne-bija wairs til dauds ſpehka, la waretu pefel-tees un luhsda lahdū ſwefchneelu, lai wina wihs ſihku melle. Pirmā ſeewa atmaha pehz lahdū brihtina pee wina atpakaſ un ſauza preezigi: „Wiſch ir wehl dñihws!“ „Waj mans wihs wehl dñihws!“ otra waizaja. „Ne, mans,“ pirmā atteiza. Us to nelaimigā pakrita un iſlaida pehz mas azu-mirkleem garu.

Kad abas wagonu rindas weena otrai preti ſtrichja, tad dauds balsis ſauza: „Glahbjatees!“ Pehz tahdu ſauzeena lahdā ſundse ar ſalponi iſlehra is wagona ahrā, bet wina wihs ar behrnejem bija wagoni valikuchi. Wina luhsda, lai wagonu drupas nokrawajot, apalsch kurahm wiſi bija nomirschī, tilai wina wihs un dehls bija dñihwi. No leela preeka pahrenta, wina brihscham apkampa wihs ſihku, brihscham dehlu. Bet tad preepochi wina waizaja: „Kur mana meitina?“ Bet ſaldati nesa wina meitinas lihds patlaban winai garam, un, to ceraugot, wina pehz pahri minutem iſlaida garu.

Dſeedataju kora lozelki bija wiſi waj nu no-fisti jeb ſmagi cewainoti. Daudseem no teem bija ſeewas un behrni lihds. Winu wagoni bija wiſwairak ſadragati.

Za leeta teek ſmalli iſmelleta, lai wainige tiltu peenahzigi ſoditi. Tikklihs la lahdū brauzeens teek ſtanžijs gaids, tad ja-uſwell ſlabu galobs apalsas ſrahſotas glahschu bumbas, par ſihmi, la ſleedes naw tulſchias, bet no otrs ſuſes zits brauzeens nahk preti. Dſelſzeta waltneeks, kura peenahkums bija tahdu ſihmi uſwillt, aifbldinajahs ar to, la glahschu bumbas biuſchias jaw ſen ſaplihſchias; wiſch efot to gan ſtanžijs preelschneebai wairak reiſes pahētijis, bet tgs ne-esot jaunas bumbas ap-gahdajis.

L. Ruijeneets.

wifu naudu preefschā, un teek praſits, ūdehs ahrſtam tif dauds naudas preefhijs? Puika redſedams, fa nu buhs ſliki, atbildejis, fa to naudu par ahrſefhanu un preefsch ſahlehm dewiſ.

Jauneklis wehl gan gahja zaur wirſkomisju jauri un iſguleja kara-ſpitakōs, pebz kam bija ja-aifeet us tablaku viſfehtu un deenests jaufnem, fur wiſch ihsā laikā nomira. Tee 300 rubli bija no radeem un drageem ſalafit, lai waretu no deenesta valā rīt, un tagad tee ir paſpebleti. — Wezali parahdōs eedſihti un paſham bef naudas kafeikas tablumā bija janomirſt. Erards.

Jauna ſaldatas padonneeks.

Ar ſchahdu noſauklumu "Jauna ſaldatas padonneeks" nupat drukā tikuſe gatawa jauna grahmatina, fo par derigu maram eeteikt ſatram jauneklam. Grahmatinas wahrds jaw pats no-

rahdā, ſam par labu ta farakſtitā, proti jauneklam, ſam waj nu ir jeb wehl buhs jaestahjabs kara-deenastā.

Grahmatinas farakſtitājs, kā ſaka-deenastā deenedams pats cepaſinees ar ſchi deenastā wajadibahm un peenahkumeem, tapebz ſina, kā jaunam ſaldatom wajadfigs un ſinams, ſawas grahmatinas gala waħħda faka tā: "Kā ſatram ſinams, tad reis ſahds no Latwieſchū jaunekleem, deenastā eestahdamees, prot pa kreewiſki; bet deenastā wiñam, tā tas jaw zitadi newar buht, jaſtauſahs wiſas mahzibas Kreewu walodā. Zaur to zekabs tifpat mahzamam kā mahzitajam leeli grubtumi. Schos gruktumus farakſtitājs ar ſcho ſawu grahmatinu ir grībejis valihdeht atweeglinah. Wiſch ir pa latwiſki iſtahſtijis tahs mahzibas, kā jaunam ſaldatom jaſtauſahs pa kreewiſki, un ir flāt peelizis, fur ween domais eſam wajadfigu, noſauklumus Kreewu walodā. Tā wiſch zere, fa jaunais ſaldats ar "padonneeks" valibgu drıhsak un ſtaidri ſinabs,

kas tam jaſin, un aħħra kā eemahzifees Kreewu walodū."

Mehs no ſawas puſes peec ſchem waħrdeem peelikum wehl flāt.

Lai jaunais ſaldats Kreewu walodū mahzidamees, ari weeglaſi waretu eemahzitees kara-deenastā un raiftiſchanu, tad minetai grahmatina pelikts "Peelikums," fur attronahs Kreewu drukas un rakstamee burti, fa ari pamahzib, pa kreewiſki laſiſt.

Beidsot japecem, fa grahmatina, lai gan ihyaschi peec kara-deenastā peederigeem jaunekleem farakſtitā, ari buhs deriga palatitee ſatram, kā grib cepaſitees ar muhsu kara-ſpehku un ar muhsu kara-wiħru uſdewumeem un peenahkumeem.

Kā zerams, tad grahmatina laikam jaunekleem buhs wiſas Latwieſchū grahmatu-bodes dabuijama.

Liħx 8. Okt. peec Riga, atraħ. 1914 luġi, aħsg. 1770 luġi.

Utbildokħais redaktors Ernst Platner

Bar ſiū.

Beenjamai pubbliki zaur ſho paſinoju, la Jakobscare, Marlitschewiha namā, peec ſiegus-plateħa, eſmu atmheris

pehrweſchanas un ſemis-
kas maſgaſchanas
peenemſchanas - weetū,

fur peenem apſteſchanas preelsch wadmalas, ſiħha, wiñas, ioluwiñas un audellu drehbes vebrueħ-kaħanas, dekuſchanas, maſgaſchanas un tħbiſchanas, ſiħha ari wiſadu drehbu welfchanas.

Preemeyħanas weetū: Riga, Stabru-eela, pretim Jahn bañżiżi, Jethis, Kilpa namā, pretim Latwieſchū bañżiżi, Limbaſchōs, Michelfona namā, Leelajā-eela.

Wana fabrika atrobaħs Riga, itaħlu-eela Nr. 52, wiſadu nama.

A. Rings.

Paul Wiunal's
Baltijas filza-fabrika
taħfa un paħrdom wiſas sortes

filza-eurpes ar filza un aħħas folhem, ar un beſ ab-

fazhem, ari augustus filza-fabrikas.

Pahrdoſchana leclumā
atrobaħs peec G. Vorč un bedra īgeom maſsa ġumpor-eela Nr. 5.

Pahrdoſchana maſumā
attrobaħs

Christian Seelig's
gumijs-preſchū un ahrſta-instrumentu
paħrdom

Sinder-eela Nr. 1,
uſ Slabru-eela stuhja.

J. Holländer,
Ralku-eela Nr. 17, pa 1 trepi augħidha,
pedahro fu ſarū ſeelo bagato krahjmu

dahmu- un behrnu-paletoſ
pebz wiſjanakeem fofoneem taſſiſi.

wateretus paletoſ
no ripsa un tuħka,

paletoſ no nellidseñahm un libdexahm drahuhu
no 10 rubli. ſahlot, ari teek iſpahrota ſahda
dala allitru paleto pa paſſennu. Wiſadaš
apſteſchanas ari u wateretut paletoceem
un faiċċokeem iſdaru leħi un iſtiżam.

Uſ ſiedħas Alessandor-eelas Nr. 85 it iſi-
reħams **ſiegus-stallis** preelsch 3 ſiegim un wahqif, deiros ari
preelsch spihħera.

Miſvežatais teħraina- un dselſindustrijas weifals Riga,

dibinats 1810.

21. Th. Thieiss' a

Anglu magazine

precaħwu:

Wiſus amatneefu-riħkus

preelsch ħimermaneeem, galdekeem, muženekeem, aſlēħbu ħalejeem, muħnekeem, ħalejeem, larpnekeem u. t. pr.

"Warda" fabrikatu magaſine,

wiſlabalo Anglu kafej lu ktu un ſkrubwisti lu paħdotawa, ar apgal galvofħanu,

wiſlabalo fabgu roġulditawa preelsch wiſahm wajadibahm,

miſina prezis, ſa: kulturis, pletihsu, besmeru, pulsstenus, krahnu u. t. pr.

Fitħara naſħbus un daſħčinas,

draħsheu-piñnum no miſna un dselſcha,

dahriu-riħkus,

rewolverus un pistoles pebz wiſjaunakeem fihmeen par eweħrojami

leħkam żenah,

muſikas instrumentus.

Wiſaungſtakħaſ goda-algas

III. Baltijas lanksaimu. iſtahde

Riga, Junja mehuſi 1880

dabu ja no mums iſtahditahs

schujamas maſchines.

Wiſleelata iſweħle.

Vilniga apgalwoſchana.

Wiſleelata ſezu.

Rühr un Zimmerthal,

Riga, Leelajā-Smilħu-eela Nr. 7.

Leħgeris Limbaſchōs peec W. Dobib. I.

Piñu fweſti, ribbu, pntarim 6 ħap.
mahrz, petroleju 14 ħap. stopa, ſa ari wiſada
papiroſu un zigars preelsch ſrofiñeem.
ar grunii ir pahrdom, Albelħasna lee-
la jaħl. Kafej-eela Nr. 33.

John Neumann,
Għaż-żejt Riga - Schuku-eela Nr. 4 un Weħvern-eela Nr. 10.

Ehregeles!

Atlas ir-għataws skolas ehregeles ar 3. reg.
un pedjal. Apstelleħħanas u jaunħabu, ſa ari
iż-żewi iſslabijumu un jaſla nafha ū ġura
laħha laħla.

Befwijnes dr. Lejas-Wehrverds. Adreſe: pr.
Wenden und Schweggen in Gravendahl.

Stabmura Jeħkabs.

Rahda dala labi iſturelas iſswi ketas

Lehger-Waħtis

no 4—500 stopu paħħod.

Louis Lundmann un bedr.,
Wall-eela Nr. 2.

Iſpahrdot

teel leħti wiſadi
auglu-koki,
ogu-krahmi,
grefnumu-koki un
krahmi

Elisabete-eela Nr. 59. 3

Zehħiex.

Peterjona stuhra bodex peec "Zehħiex"
paħħod 72 ħabdu wiſtiprafah ſepu
fahs, ſas wifl fu ħalli lu, ħalli lu,
15 ħap. mahrz, għad-ixi degħi fu
petroleju par 16 ħap. stopa, ħalli fuweżi 6, 8,
10, 12 u 14 u mahrz, ħarnej fuweżi 5, 6, 8
u 10 u mahrz, palm-fuweżi 5 un 6 u
mahrz, 20 wiſadas fortis jaunas yehmet,
Riga, Sanfo ruqqu, galdu u traufu iji-
iħre preelsch godeem un paħħod.

Preelsch
teħbi-niħħad lu pahrdom Kriċċoma, Ma-
ħadd, ħabu teħbi, mahrz, ſas mafsa 35 ħap.
par 30 ħap., 1/2 mahrz, ſas mafsa 35 ħap.,
1/4 mahrz, ſas mafsa 40 ħap., 1/4 mahrz, ſas
60 ħap., un gaifha zutu ħanu ū ħanu
pa 13 ħap. mahrz.

Lubus
rundfu mitlu
paħħod pa 3 rbl. 80 ħap. publu G. G. Ša-
bata mitlu-magħażżeen Ħemixer-eela peec ġu-
nien waħreem.

Walmeera.

Smehde et wiſadeem riħkeem im diġi-
wolk li iſi ħixx-jama.

Japecetixah Nafomana namā.

Smeħħde

teel iſi-hixxeta Suverow un Reper-eelu ū
Nr. 85, feħla.

